

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Eğitim Tanıtım Ve Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü

SAYI : B.18.0.DMP.0.00.02.010.01
KONU : Doğa Turları

..../09/2007

GENELGE

2007/1

Amaç: 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ve Milli Parklar Yönetmeliği kapsamında seçilip belirlenen ve ilan edilen milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarında, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında ilan edilen Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahalarında, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve Sulak Alanlar Yönetmeliği kapsamında ilan edilen, planlanan ve yönetilen korunan alanlarda; ziyaretçi yönetimi, doğa turları ve diğer alan kullanımları için uyulması zorunlu genel kuralları belirlemektir.

ZİYARETÇİ YÖNETİMİ, DOĞA TURLARI VE DİĞER ALAN KULLANIMLARI İÇİN UYULMASI ZORUNLU GENEL KURALLAR

1. Doğa turları Ülkemizin tüm doğal alanlarını gezmek, görmek, tanımak ve tanıtmak gibi amaçlarla organize olarak düzenlenen etkinlikler olup; kaynakların sürdürülebilirliği, etkin yönetimi ve korunması, ziyaretçi güvenliği ile birlikte ziyaretçilerin yönlendirilmesi, ziyaretçi ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanabilmesi amacıyla her türlü etkinlik (tur, gezi, ziyaret vb.) düzenleyicileri, idareden alınacak Başvuru Formunu (Ek 1) doldurmak ve idareden İzin Belgesi (Ek 2) almak zorundadır.
2. İzin başvuruları şahsen veya posta, faks ve elektronik posta ile Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne ve/veya İl Müdürlüklerine yapılır, başvurular on iş günü içinde sonuçlandırılır. İl Müdürlüğü yapılan başvurular ve sonuçları hakkında Genel Müdürlüğe bilgi verir.
3. Tur öncesi “doğada uyulması gereken kurallar” etkinliği düzenleyenler tarafından katılımcılara / ziyaretçilere dağıtılır ve kurallara uyulması sağlanır (EK-3).
4. Ziyaretçiler, korunan alanlarla ilgili planlarda belirtilen ve alandan sorumlu görevliler tarafından bildirilen diğer kurallara da titizlikle uymak zorundadır.
5. Korunan alanlar içerisinde nadir, endemik, nesli tehlikede veya tehlikeye düşebilecek doğal bitki türlerine hiçbir şekilde zarar verilemez. Bu türler toplanamaz, sökülemez ve bazı parçaları kesilemez, yabancı hayvanların yumurtaları toplanamaz ve yuvaları bozulamaz.

6. Nesli tükenme tehlikesi altında olan türlerin kesin koruma altına alındığı alanlarda ve genel güvenlik açısından girilmesi sakıncalı bölgeler ve yerlerde turlara izin verilmez.
7. Tur gezileri esnasında kuşlara zarar verecek faaliyetlerde bulunulamaz (Bireyler rahatsız edilemez, yuva ve yavrulara dokunulamaz ve hiçbir gerekçe ile doku ve kan örnekleri alınamaz). Kuşların üreme dönemlerinde kuş gözlemi yapılamaz ve görüntü alınamaz.
8. Profesyonel amaçlı fotoğraf ve film çekimleri Bakanlıktan gerekli izinler alınmadan yapılamaz.
9. Yabancı ziyaretçiler için Türkiye’de av turları, fotoğraf ve film çekimleri ile av yaban hayvanı gözlem turları yaptıracak seyahat acenteleri Bakanlıktan av turizm belgesi almak zorundadırlar (4915 sayılı yasanın 15. Maddesi).
10. Yaban Hayvanı Üretme İstasyonlarında ve yerlerinde fotoğraf ve film çekme izinleri Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne verilir. Verilen izinlerde fotoğraf veya film çekimleri, kurulacak kapalı bir gizlenme yerinde yapılır, istasyonda bulunan hayvanlar kesinlikle rahatsız edilemez, kovalanamaz ve sürülemez.
11. Fotoğraf ve film çekecek kişi veya kişilerin gizlenme yerine gidiş ve dönüşleri istasyon görevlileri tarafından sağlanır.
12. Turlarda fotoğraf ve film çekimlerinde uygulanacak ücretler ve süreler her yıl başında Genel Müdürlükçe belirlenir ve duyurulur.
13. Turlar sırasında görülen veya karşılaşılan yaban hayvanları ürkütülemez ve takip edilemez. Tur güzergahı, görülen hayvanın gittiği yönde olması durumunda uygun bir süre beklenilir ve yaban hayvanını ürkütecek, rahatsız edecek kadar yaklaşmamaya özen gösterilerek daha yavaş bir şekilde güzergaha devam edilir.
14. Arazide konaklamalı olarak düzenlenecek turlarda, kamp yerleri idarece belirlenir. Su kaynakları, pınar ve çeşme başları ve bunların en az 300 metre çevresinde kamp kurulamaz.
15. Ziyaretçi güvenliği için idare gereken uyarıyı yapar ve diğer gereken önlemler etkinliği düzenleyenler tarafından alınır.
16. Her ne suretle olursa olsun, ziyaretçiler ürettikleri çöpleri geri götürmek zorundadırlar.
17. Turlar sırasında gürültü yapılması ve yüksek sesli müzik dinlenilmesi yasaktır.
18. Alanları kirletici, floraya zarar verici ve faunayı rahatsız edici hiçbir etkinlikte bulunulamaz.
19. Alanlarda ateş yakılamaz.

20. Yaban hayatı tahrip edilemez.
21. Kaynakların doğal karakterinin mutlak korunması ve devamlılığı esastır. Doğal peyzaj ve ekosistemi bozacak ve doğal çevrenin bakir karakteri ile bağdaşmayacak hiçbir faaliyete izin verilemez.
22. Korunan alanların özelliklerinin kaybolmasına veya değiştirilmesine sebep olan veya olabilecek her türlü müdahaleler ile toprak, su ve hava kirlenmesi ve benzeri çevre sorunlarına neden olacak iş ve işlemler yapılamaz.
23. Korunan alanlarda sertifikalı “Alan Kılavuzları” bulunması durumunda ziyaretçilerin alan kılavuzları ile birlikte sahayı ziyaret etmeleri zorunludur. Ancak günübirlik kullanım alanları ile planda tanımlanan mutlak koruma zonu dışındaki alanlar yine tanımlanan kurallar çerçevesinde gezilebilir.
24. Mutlak korunması gerekli alanlarda ve planlarda yer alan mutlak koruma zonlarındaki doğal kaynakların insan etkisi olmaksızın doğal halinde bırakılması öngörüldüğünden, idarenin bilgisi dışında alanların kullanımı ve ziyaretçilerin gelişigüzel alanda dolaşımı kesinlikle yasaktır.
25. Korunan alanlarda ziyaretçiler, İdare tarafından belirlenen bölgeler ve güzergâhlar dışına çıkamazlar (Bu husus hem kaynak değerlerinin korunması ve hem de ziyaretçi güvenliği açısından önemlidir).
26. Alanların kullanma ve yararlanma şartları ve seviyesi İdarece belirlenir ve “taşıma kapasitesi”nin dışına çıkılmaz.
27. Planlı alanlarda ziyaretçi yönetimi, alandaki ziyaretçi kullanımları vb. uygulamalar hazırlanan planlar kapsamında uygulanır ve plan kararları dışına çıkılmaz.
28. Tur güzergâhlarının ne şekilde (taşıt, yaya vb.) gezilebileceği alanların uzun devreli gelişme planları ve yönetim planlarında tanımlanmaktadır. Plan kararları dışındaki araçlar kullanılamaz. Yönetim planına haiz olmayan alanlarda idarece uygun görülecek çevreye zarar vermeyecek araçlar kullanılmalıdır.
29. Korunan alanlarda koruma, yönetim, araştırma, ziyaretçi bilgilendirme ve yönlendirmeye yönelik hizmet ve tesislerin bu alanlar için yapılan planlar doğrultusunda minimum olumsuz etki oluşturacak şekilde gerçekleştirilmesi öngörülür ve uygulama planları ile gerçekleştirilir.
30. Sulak alanlarda su rejimini etkileyecek hiçbir faaliyette bulunulamaz.
31. Sulak alanlara hangi amaçla olursa olsun yabancı tür atılamaz, bırakılamaz ve sulak alanlardan tür toplanamaz.

32. Bu genelge hükümlerine aykırı hareket edenlere;

2872 sayılı Çevre Kanununda öngörülen cezalar uygulanır.

Seyahat acenteleri ve diğer tüzel kişilikler hakkında 6831 sayılı Orman Kanunu ile 1330 sayılı Su Ürünleri Kanununda yasaklanan fiillerin 2873 sayılı Kanunun uygulandığı yerlerde işlenmesi halinde, cezalar bir misli artırılarak hükmolunur.

Av turizm belgesi almadan av ve yaban hayvanları gözlem turları, fotoğraf ve film çekimleri yaptıran acentelere, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 25. Maddesi hükümleri uygulanır.

Sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi ve korunan alanların kaynakların sürdürülebilirliği, etkin yönetimi, korunması, gelecek nesillere aktarılması ve ziyaretçi güvenliği ile birlikte korunan alanlara gelen ziyaretçilerin izlenmesi ve yönlendirilmesi ile ziyaretçi ihtiyaçlarının ve beklentilerinin tanımlanabilmesi açısından yukarıda belirtilen kuralların eksiksiz uygulanmasını;

Önemle rica ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EKLER:

Ek-1. Etkinlik Düzenleme Formu

Ek-2. İzin Belgesi

Ek-3. Ziyaretçi Kuralları

Ek-4. Fiyat Listesi

.../09/2007 Şube Md. : A.DAŞDANDIR

.../09/2007 Gnl. Md. Yrd. : O.ÖZTÜRK

.../09/2007 Genel Müdür : Prof. Dr. M. K. YALINKILIÇ

.../09/2007 Müsteşar Yrd. : Dr. M. KÜÇÜK

.../09/2007 Müsteşar : Prof. Dr. H. Z. SARIKAYA

(EK 4)

2007 YILI İÇİN DOĞA, GÖZLEM TURLARI ÜCRETLERİ

	Korunan Alanlarda
1 günlük	100 YTL
1 haftalık (7 gün)	250 YTL
1 aylık (30 gün)	1000 YTL

- Bu ücret tarifesi yalnızca giriş kapısı bulunmayan alanlar için geçerli olup giriş kapısı bulunan alanlarda kapı giriş ücreti ödenerek alana giriş yapılabilecektir.
- 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında olan alanlar için ödemeler Genel Bütçe Saymanlığına, diğer alanlar için ödemeler ise Döner Sermaye Saymanlığına yapılarak buradan alınan evrak izin formuyla birlikte idareye teslim edilir.
- Bu fiyatlar 1 ile 10 kişiye kadar gruplar için geçerli olup 10 kişiyi aşan gruplardan her kişi için fiyat %10 arttırılır.
- Korunan alanlar birden fazla ili kapsıyor ise ücret korunan alan hangi ilde daha fazla alan kapsıyorsa o ilin İl Çevre Orman Müdürlüğü döner sermaye hesabına yatırılacak diğer İl veya İllere bilgi verilecektir.
- Fiyatlar her yıl Genel Müdürlükçe yeniden belirlenir.
- Fotoğraf ve film çekimlerinde kişisel ve amatör çekimler ile av turizm faaliyetleri hariçtir.

(EK 1)

ETKİNLİK DÜZENLEME BAŞVURU FORMU

Etkinliğe Katılan Ziyaretçi Sayısı;	
Etkinliğe katılanların yaklaşık profili (yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi);	
Sahaya geliş amaçları;	
Sahada geçirilecek süre (günübirlik- konaklama)	
Sahaya ilişkin bilmek ve görmek istedikleri değerler;	
Etkinlik süresinde ön görülen istekler ve talepler;	
Etkinliği Düzenleyene ait Bilgiler (Adı,Tel,Adresi vb.)	
Tarih;	
İmza;	

(EK 2)

ETKİNLİK DÜZENLEME İZİN FORMU

Etkinliğe Katılan Ziyaretçi Sayısı;	
Sahaya geliş amaçları;	
Sahada geçirilecek süre (günübirlik-konaklama)	
Sahaya ilişkin bilmek ve görmek istedikleri değerler;	
Etkinlik süresinde ön görülen istekler ve talepler;	
Etkinliği Düzenleyene ait Bilgiler (Adı,Tel,Adresi vb.)	
Tarih	

İZİN

(Bu Bölüm Kurum tarafından doldurulacaktır.)

İzin Tarihi
...../...../.....

İzin Veren
Adı-Soyadı:

İmza

ZİYARETÇİ KURALLARI**NEREYE GİDERSEN GİT ÇEVRE DOSTU OL!!**

- Doğayı tahrip edecek davranışlarda bulunma,
- Yöresel hizmetlerden ve ürünlerden yararlanmayı dene. Eğer böyle yaparsan paran için daha fazla değer elde edersin ve yerel ekonomiye katkıda bulunursun.
- Yaban hayatına veya bitkilere zarar vermekten ve rahatsız etmekten uzak dur. Yaban hayatı için ve çevre için tehlikeli olabilecek çöpleri, şişeleri, plastik malzemeleri ambalaj kâğıtlarını, konserve kutularını geri götür.
- Hassas ekosistemlere yakın olduğunda özel ihtimam göster. Bazı hassas ekosistemler ve türler dokunmakla veya diğer uygulamalarla çok çabuk zarar görebilirler.
- Alandaki bitki ve hayvan türlerinin alandan uzaklaştırılmaması konusunda titiz ve duyarlı ol. Bitki ve hayvanların alan dışına çıkarılmamasına özen göster.
- Yumurta, fosil ve endemik-nadir türler ve objeleri kesinlikle toplama
- Mutlak korunması amacıyla ayrılmış bölgelere girme, öngörülen alanlar dışına çıkma.
- Bilimsel amaçlı ayrılmış istasyonlara ve tesislere izinsiz kesinlikle girme
- Ülkemiz, çevre ve doğal kaynak değerlerinin korunması için

önemli ölçüde çaba sarf etmektedir. Siz de bu çabayı bu amaçla tesis edilen doğal alanları, müzeleri ve ziyaretçi merkezlerini ziyaret ederek destekleyebilirsiniz.

- Çevresel bir problem ile karşı karşıya geldiğinde sessiz kalma. Yerel, bölgesel turizm ofisi, çevre ve korumayla ilgili kurumlar ve organizasyonlara durumu bildir,
- Yaban hayatının doğal yaşam alanlarını bozarak veya tehdit ederek yaban hayatına zarar vermekten uzak dur.
- Yaban hayatına zarar vermekten kaçın. Özellikle yaban hayatının yaşam alanlarının üzerinde tehdit oluşturacak faaliyetlerde bulunma. Kuşları veya balıkları-fokları- deniz kaplumbağalarını tutma ve dokunma. Kuşları yuvalama alanlarından ürkütme ve kovalama
- Bitki örtüsüne ve diğer kaynak değerlerine zarar vermekten kaçın, yolları ve patikaları takip et
- Yangın riskine neden olabilecek faaliyetlerden uzak dur.
- Sportif amaçlı da olsa belirlenen alanları dışında (avlaklar vb.) silah kullanma,
- Kayalara, ağaçlara veya binalara isimler veya duvar yazıları kazıma, boyama.
- Alan içindeki tarihi ve doğal anıtlara dikkat et.
- Grup halinde hareket etmeye ve dağılmamaya özen göster.